

בס"ד. י"א ניסן, ה'תשמ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות¹, ומביא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו במאמרו הידוע ד"ה זה², דאיתא בזוהר³ כימי, כיום מיבעי לי' דהא בחד זמנא נפקו, וכך בזכירת יצי"מ כתיב⁴ למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים לשון יחיד, היינו שהגאולה היתה ביום אחד, וא"כ למה נאמר כימי לשון רבים. והנה, שאלה וקושיא זו בנוגע לזמן יצי"מ, ויש גם שאלה וקושיא כזו במקום דיצי"מ. וכדאיתא בלקו"ת לאדמו"ר הזקן⁵ על הפסוק⁶ אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים, להבין לשון מסעי שהוא לשון רבים והרי המסע ממצרים הי' מסע אחד בלבד.

והנה נקודת הביאור בב' שאלות אלו אחת היא⁷, שכל הימים והזמנים מימי צאתך מארץ מצרים עד לאותו הזמן⁸ דלעתיד, זמן הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בעגלא דידן ממש, הנה כל ימים וזמנים אלו הם ימי יציאה ממצרים. ועד"ז במקום, שכל המסעות מהמסע הראשון דיצי"מ עד המסע האחרון אל ארץ טובה ורחבה לעתיד לבוא, הם מסעות מארץ מצרים.

אמנם עדיין צריך להבין, דהנה, ענין יצי"מ היא יציאה שלא בערך, וכלשון ההגדה⁹, משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול. ומזה מובן שגם היצי"מ שבכל יום היא עד"ז, שהיום שלפנ"ז בערך ליום זה הוא ענין של מצרים וארץ מצרים. וזהו החילוק בין מארו"ל בסיום מסכת ברכות¹⁰ על הפסוק (בתהלים מזמור פד"1) ילכו מחיל אל חיל יראה אל

164. לקו"ת שם פט, ב. ד"ה כימי צאתך תש"מ.

8) לשון הרמב"ם — הל' מלכים בסופן.

9) פיסקא לפיכך.

10) ועד"ז בסוף מו"ק. ועוד.

11) פסוק ח. — הקאפיטל שמתחילים

לומר בי"א ניסן השתא (ראה לעיל ח"א ע' 1

ואילך).

1) מיכה ז, טו.

2) סה"מ תש"ח ע' 159.

3) ח"ג קעו, א.

4) ראה טז, ג.

5) מסעי פח, ג. וראה גם ד"ה כימי צאתך

תש"מ.

6) מסעי לג, א.

7) ראה ד"ה כימי צאתך תש"ח (שם ע' ואילך).

אלקים בציון, תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, לענין יצי"מ שבכל יום, כי, ענין ההליכה מחיל אל חיל, אף שהוא שינוי גדול מחיל אחד אל חיל אחר, מ"מ הרי שניהם נקראים בשם חיל, ויש להם איזה ערך זה לזה¹². משא"כ הענין דיצי"מ שכל זמן העבודה הוא באופן של יציאה ממצרים, היא יציאה שלא בערך, משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול. וצריך להבין איך אפ"ל שהעבודה תמיד מאז יצי"מ היא באופן של יציאה מצרים, יציאה שלא בערך. ובפרט ע"פ הידוע¹³ בגודל מעלת יצי"מ, שהי' קפיצה ודילוג שלא בערך, ממצב של שיעבוד מצרים למצב של חירות אמיתית, עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם¹⁴, היינו חירות שיש לה איזה ערך ושייכות אל מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו. ובפרט ע"פ פירוש כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע¹⁵ דהתואר בכבודו ובעצמו קאי על כבודו שלפני הצמצום, מלכות דא"ס שלפני הצמצום, ועצמו שלפני הצמצום, תפארת שלפני הצמצום, ועד לעצמותו ומהותו ית' ממש. ומובן בפשטות שדילוג זה הוא דילוג שלא בערך לגבי ההליכה מחיל אל חיל, וכמסופר בהגדה פרטי העילוי דיצי"מ, ואיך אפ"ל שענין זה ישנו בכל יום ויום מימי צאתך מארץ מצרים.

(ב) אך הענין יובן בהקדם ביאור שורש ענין מצרים, דהנה ארז"ל¹⁶ כל המלכיות נקראו ע"ש מצרים ע"ש שהן מצירות לישראל, דמזה מובן, שענין מצרים הוא להצר ולהעיק לישראל, ולהגבילם. ובעבודת האדם פירושו, שהעבודה היא מתוך מיצר וגבול, מדידה והגבלה. דהנה, ידוע¹⁷ שהיסוד לעבודת הוי' הוא ענין ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך¹⁸, וארז"ל¹⁹ בכל מדה ומדה שהוא מודד לך, שזהו ענין שלמעלה ממדידה והגבלה. כי לא איכפת לי' באיזה מדה הוא מודד לך, והיינו שהעבודה היא מתוך מס"נ. וכנודע²⁰ שזהו תוכן וכוונת הפסוק²¹ שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד (שלפני ואהבת גו'). ומזה מובן

(43). לעיל ע' שיב (הערה 43).

(16) ב"ר פט"ז, ד. וש"נ.

(17) ראה רמב"ם רפ"ב מהל' יסוה"ת. תניא פ"ד.

(18) ואתחנן ו, ה.

(19) ברכות נז, א (במשנה). ספרי ואתחנן שם.

(20) ראה תו"א וישב כט, ב. ובכ"מ.

(21) ואתחנן שם, ד.

(12) ראה סה"מ תר"ס ע' קז ואילך. המשך תרס"ו ע' יב ואילך. ובכ"מ.

(13) ראה לקו"ת שה"ש ד"ה קול דודי (טו, ב ואילך). ובכ"מ. ד"ה קול דודי תשל"ו (לעיל ע' שא ואילך. ע' שט ואילך).

(14) הגדה של פסח פיסקא מצה זו ופיסקא ויוציאנו.

(15) סה"מ תרע"א ע' עה. המשך תער"ב ח"ב ע' תתקכד. וראה לעיל ע' שה (הערה

שכאשר העבודה היא מתוך מדידה והגבלה ומיצר, אין העבודה בשלימות. ומזה נמשך גם בעולם, שיורגש המיצר והגבול שבעולם כו', עד שמתלשל מזה ענין ארץ מצרים בפשטות, ובמצרים גופא מצב דויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף²², ואמר לא ידעתי את הוי'²³, וכמבואר במ"א²⁴ שפרעה הכיר רק בשם אלקים, משא"כ בשם הוי', יסוד²⁵ היסודות ועמוד החכמות (ר"ת הוי'²⁶) לידע שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל נמצא, לא ידע. ומזה נשתלשל ענין השיעבוד במצרים בפשטות, עד לעבודה קשה וכו'.

אמנם האפשרות שתהי' מציאות דמצרים בעבודת האדם, ומזה בעולם, שרשה ומקורה הוא למעלה. דהנה, ידוע²⁷ שבריאת העולמות כולם היתה ע"י צמצום וגבורות, ומזה²⁸ נשתלשל ענין מצרים וגבורות דקדושה, ועד שע"י הפסקים ופרסאות וצמצומים וכו' נמשך מזה ענין מצרים כפשוטו. דהנה ארז"ל²⁹ עד שלא נברא העולם (שזה כולל³⁰ עד שלא נאצל העולם) ה' הוא ושמו בלבד, שהוא רק בחינת שם, שבחינה זו אין שייך לקרותה עדיין בשם אור³¹. ויתירה מזו, דענין השם גופא הוא באופן שהוא קשור עם בחינת הוא, ועוד זאת, דשניהם (הוא ושמו) הם באופן דבלבד³². ואח"כ ישנו ענין האור כו'³³, שעל זה אמרו³⁴ דאוא"ס הוא שלימותא דכולא, וכשם שיש לו כח בבלי גבול כן יש לו כח בגבול, שאם אי אתה אומר כך אתה מחסר שלימותו (ונמצא שאינו אין סוף). ואח"כ³⁵ סילק את אורו הגדול על הצד ונמשך קו אחד קצר כו', שמוזה נתהווה כל סדר ההשתלשלות. ונמצא, שישנם כמה צמצומים³³. בחינת הקו הוא ענין של צמצום, כי הקו הוא קו קצר היפך ההרחבה, שלכן הרי סוף סוף נעשה בזה ענין הגבול בפועל. ובדקות יותר, הוא כח הגבול

וראה ספר הערכים-חב"ד כרך ד' ע' תמ ואילך. וש"נ.

(31) ראה ד"ה אנכי תרס"ט. ספר הערכים-חב"ד כרך ב' ע' תעז. וש"נ.

(32) ראה בכ"ז גם ספר הערכים-חב"ד כרך ד' ע' תסו ואילך. תעג ואילך. וש"נ.

(33) ראה גם ד"ה באתי לגני שנה זו (תשמ"ה).

(34) עבודת הקודש ח"א פ"ח. וראה גם אוה"ת ענינים ע' קנו. ספר הערכים-חב"ד כרך ג' ע' שפו. וש"נ.

(35) ע"ח שם. וראה אוה"ת שם.

(22) שמות א, ח.

(23) שם ה, ב.

(24) ראה סה"מ עטר"ת ע' שס. וראה ספר הערכים-חב"ד ערך אוה"ע ע' ערה. וש"נ.

(25) רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.

(26) שם הגדולים מערכת רמב"ם בשם ר"ד הנגיד — נכד הרמב"ם.

(27) ראה ע"ח בתחלתו (שער א ענף ב). וראה בכ"ז סה"מ תש"ח שם ס"ע 159 ואילך.

(28) ראה סה"מ שם ע' 158.

(29) פדר"א פ"ג.

(30) עבודת הקודש חלק היחוד פ"ב.

שבא"ס (וכנ"ל דאוא"ס כשם שיש לו כח בבל"ג כך יש לו כח בגבול), ולמעלה מזה, הוא מה שהי' הוא ושמו בלבד, שגם זה נחשב כבר לענין של גבול, שהרי יש כבר בזה ענין התואר של שם. ולמעלה מזה, הוא שורש ומקור הגבול, ולכן מבחי' הגבול כמו שהוא בתכלית הדקות ועד לשורש ומקור הגבול נמשך אח"כ כל סדר השתלשלות העולם. ובזה יובן מה שבעת יצי"מ הי' הגילוי הכי נעלה דנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו, כי כדי שיהי' ענין הגאולה בפשטות, צ"ל ענין יצי"מ בשורש ומקור דענין המצרים וגבולים, עד לשורש ומקור הכי נעלה, וזהו ענין נגלה עליהם כו', היינו ההמשכה מבחינה שלמעלה מהשורש ומקור דמצרים.

והנה כשם שבמצרים וגבולים שבסדר ההשתלשלות יש ריבוי דרגות, עד שנמשך למצרים בפשטות בעוה"ז, כן הוא בענין היציאה ממצרים, שהיציאה היא לאט לאט, מעט מעט אגרשנו³⁶, היינו שתחילה הוא היציאה מהדרגא הכי תחתונה שבמצרים, ואח"כ מדרגא עליונה יותר, עד ליציאה מהדרגא הכי נעלית במצרים. וי"ל שזהו גם מ"ש³⁷ אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה, היינו שהעלי' והיציאה ממצרים היא בדוגמת הירידה למצרים, דמזה מובן, שכשם שהירידה והצמצומים הם בסדר והדרגה מלמעלה למטה כנ"ל, ער"ז הוא גם בהיציאה והעלי', שהיא בסדר והדרגה.

ג) והענין בעבודת האדם, דהנה כללות העבודה היא בסדר והדרגה מן הקל אל הכבד, דהעבודה בכלל היא באופן דסור מרע ואח"כ ועשה טוב³⁸, ועד"ז בעבודת התפלה שבכל יום, דהתחלת התפלה היא בענין ההודאה המורה על מדידה והגבלה, בתחילה מודה אני ואח"כ הודו לה' קראו בשמו³⁹, ורק אח"כ בסיום התפלה עולה האדם למעלה מעלה. וכמאמר רז"ל⁴⁰ שהאדם לפני התפלה הוא בבחינת נשמה באפו⁴¹, שנשמתו היא רק באפו ואינה בהתפשטות בכל הגוף (כיון שזה עתה ניעור משנתו⁴²), והתפלה היא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה⁴³,

36) משפטים כג, ל.

37) ויגש מו, ד.

38) ראה תהלים לד, טו. לקו"ת אמור לג,

אדה"ז או"ח ספ"ט ס"ג.

42) ראה אוה"ת בראשית ח"ו תתרכו, א

ואילך. ובארוכה מאמר שלאח"ז ד"ה בכל

דור ודור דיי"ג ניסן (לקמן ע' תסו ואילך).

וש"נ.

39) דברי הימים א טז, ח.

43) ויצא כח, יב. וראה זוהר ח"א רסו, ב.

40) ברכות יד, א.

ח"ג שו, ב. תקו"ז תמ"ה.

41) ישע"י ב, כב. וראה ברכות שם. שו"ע

דכמו שהסולם יש בו ד' שליבות, כך התפלה יש בה ד' שליבות כלליות, מלמטה עד למעלה⁴⁴. דההתחלה היא בענין ההודאה, הודו לה', והסיום ושלימות הוא בשליבה הד', בתפלת העמידה שהיא כעבדא קמי מרי⁴⁵. וד' השליבות הן כנגד ד' העולמות, אצילות בריאה יצירה עשי⁴⁶, ובלימוד התורה (דאסתכל באורייתא וברא עלמא⁴⁷) הן ד' השלבים דפרד"ס, פשט רמז דרוש סוד. וענין העלי' בד' השליבות היא בתחילה לעולם העשי', ואח"כ למעלה מזה לעולם היציאה, ואח"כ למעלה מזה לעולם הבריאה, ולמעלה מזה לעולם האצילות. ועל זה אומרים⁴⁸ נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה בי, נפחתה יצרתה בראתה הם עולמות ביי"ע, ועולם האצילות הוא בחינת נשמה שנתת בי, דכל הנותן בעין יפה נותן⁴⁹, כי הוא עולם האחדות. ולעולם זה היא שלימות העלי' שבתפלה, כעבדא קמי מרי'.

וזהו כימי צאתך מארץ מצרים לשון רבים, דתחלת היציאה היתה בזמן יציאת מצרים בפשטות, ומאז יוצאים ממצרים, היינו מכל הדרגות דמצרים, ועד שלע"ל תהי' היציאה הכי נעלית. וזהו מ"ש אראנו נפלאות, ומבואר במ"א⁵⁰ הפירוש בזה שלע"ל יהיו נפלאות אפילו לפי ערך הנפלאות דיצי"מ.

ד) **והנה** אמרו רז"ל⁵¹ על הפסוק למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך, כל ימי חיך להביא לימות המשיח, והיינו דגם לעתיד לבוא יזכירו יציאת מצרים. ומדייק בזה במאמר הנ"ל⁵², למה יזכירו יציאת מצרים לעתיד לבוא, הרי אז יהיו גילויים נעלים ונפלאים במאד, ועד שיהיו נפלאות אפילו בערך הנפלאות דיציאת מצרים (כנ"ל), וא"כ מהי התועלת אז בהזכרת יציאת מצרים.

ומביא בהמאמר⁵³ ממדרש תילים⁵⁴ שהגאולה ממצרים נמשלה לנר שהי' אדם מדליקו והי' כבה, והגאולה העתידה נמשלה לאור

44) ראה סה"מ תש"ח ע' 80. וש"נ.

49) ב"ב נג, א.

45) ראה שבת יו"ד, א.

50) ראה אוה"ת נ"ך למיכה שם (ע' תפז).

46) ראה פרי עץ חיים שער התפלה פ"א.

ובכ"מ.

ובכ"מ.

51) ברכות יב, סע"ב ואילך. נוסח ההגדה.

47) זח"ב קסא, א-ב.

52) סה"מ תש"ח שם ע' 151 ואילך.

48) ברכות השחר (מברכות ס, ב. רמב"ם

53) שם ע' 153.

הלי' תפלה פ"ז ה"ג).

54) לו, יו"ד.

היום שאינו כבה אלא הוא אור תמידי. ומבאר בזה⁵⁵, שיש מעלה באור הנר שיכולים להדליקו, והמדליק הוא האדם. וביאור הענין, דהנה ביצי"מ היתה העבודה רק בבחינת אתכפיא סטרא אחרא, היינו שיש מציאות של מנגד וכופים אותו. וכמו בענין יציאת מצרים בפשטות, שהמציאות דמצרים לא נתבטלה, דזהו מ"ש⁵⁶ כי ברח העם, שהיתה אפשריות שהמצרים ירדפו אחרי בני ויכניסום ח"ו בתחומי המיצרים וגבולים, עד לגלות כפשוטו. ועד"ז הוא גם בעבודה הרוחנית שבעת יצי"מ היתה העבודה רק בבחינת אתכפיא. וכמבואר בתניא⁵⁷ הטעם מש"נ ביצי"מ כי ברח העם, דלכאורה הוא תמוה כו', אלא מפני שהרע שבנפשות ישראל עדיין הי' בתקפו כו', ולכן צ"ל ענין של בריחה וכפי'. וזהו גם מה שיצי"מ היתה לפני מ"ת, היינו שהדלקת נר הגאולה דמצרים היתה בכחו של האדם המוגבל שעדיין לא קיבל הכח מלמעלה שבתורה, דאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה⁵⁸. וזהו⁵⁹ ענין העבודה דספירת העומר, יום אחר יום, לעבוד דרגא אחר דרגא בבירור וכפיית המדות כו'. ועד"ז הוא בכללות ימי צאתך מארץ מצרים, היציאה מד' הגליות, והיציאה בכל יום ויום, עד אותו היום ואותו הזמן דלעתיד, דבמשך כל זמן זה העבודה היא בבחינת אתכפיא בלבד. אמנם לאידך גיסא, ישנו עילוי דוקא בעבודה דאתכפיא, שהיא באופן של דילוג וקפיצה, והיינו דנוסף למה שנת"ל שהיציאה ממצרים היתה באופן של דילוג וקפיצה להיותה שלא בערך, הנה עוד זאת, שהעבודה דאתכפיא היא בבחינת דילוג וקפיצה, כי בכדי שיהי' כי ברח העם, כפיית הרע כו', אינו מספיק העבודה בסדר והדרגה, ילכו מחיל אל חיל, אלא צ"ל היציאה באופן דדילוג וקפיצה, מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות⁶⁰, וכפשטות הענין, דמכיון שידוע שצריך לברוח מפני הרע, הרי הבריחה אינה בבחינת הליכה בלבד, אלא כבורח מן הסכנה (כמבואר בהמאמר⁶¹). וי"ל שזה נרמז גם בענין מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, דהרים וגבעות כאן פירושו ענין בלתי רצוי, כמבואר בארוכה בדרושי אדמו"ר מהר"ש⁶² (שענינו לכתחילה אריבער⁶³) בענין סוב דמה לך דודי לצבי או לעופר האילים על הרי בתר⁶⁴, דהרי בתר הם

55) שם ס"ע 164. וראה בכ"ז גם ספר

הערכים-חב"ד כרך ג' ע' שמה.

60) שה"ש ב, ח.

61) סה"מ תשי"ח שם ע' 167.

62) ד"ה נחמו תרכ"ו. וראה גם ד"ה נחמו

עת"ר.

56) בשלח יד, ה.

57) ספ"א.

63) ראה אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ

58) אבות פ"ו מ"ב.

כרך א' ע' תריז.

59) ראה ד"ה וספרתם בלקו"ת אמור (לה),

64) שה"ש ב, יז.

ב ואילך. ובכ"מ.

טורי דפרודא, שהוא בחינת הירידה ביותר, ועי"ז נעשה העלי' ביותר, וכמ"ש⁶⁵ אח"כ ברוח דודי ודמה לך לצבי או לעופר האילים על הרי בשמים, שהוא ענין נעלה ביותר, והיינו שע"י הירידה למטה והעבודה בבחינת אתכפיא באים לעלי' נעלית יותר, שזהו בחינת דילוג וקפיצה.

ה) **ויש** לומר שזהו ג"כ אחד הטעמים על מה שבשביל נצחון המלחמה המלך מבזבז את כל אוצרותיו, וכמבואר בארוכה בדרושי ההילולא (ד"ה באתי לגני⁶⁶), דבשביל נצחון המלחמה המלך מבזבז כל אוצרותיו, ולא סתם אוצרות אלא אוצרות שאינם בערך לאוצרות סתם, עד לאוצרות שאצרו אבותיו וכו'. דענין הבזבז הוא ע"ד ענין הדילוג וקפיצה, דלא כנתינה שענינה כהליכה בסדר והדרגה, ועד"ז הוא בנמשל למעלה, שהכח שניתן להעבודה דנצחון המלחמה הוא באופן של בזבזו האוצרות כו', כי העבודה דנצחון המלחמה היא ג"כ עד"ז, העבודה שבבחינת אתכפיא, שהיא באופן של דילוג וקפיצה, ולכן נמשך עד"ז מלמעלה ג"כ באופן של בזבזו שהוא ענין של דילוג וקפיצה. וזהו ג"כ מה שנתנית האוצרות היא לאנשי החיל, ואדרבה, העיקר בנצחון המלחמה הם אנשי החיל, כי אנשי החיל הם המוציאים לפועל את ההלכה שבתורה, ובהלכה גופא באופן דגדול לימוד שמביא לידי מעשה⁶⁷, אשר המעשה הוא העיקר⁶⁸, מעשה גם מלשון כפי' (כמו מעשין על הצדקה שפירושו כופין על הצדקה⁶⁹), שהוא באופן של דילוג וקפיצה, שלכן נותנים להם דוקא האוצרות שענינם ג"כ דילוג וקפיצה.

ו) **וזהו** הטעם על מה שמזכירין יציאת מצרים לעתיד לבוא, כי ענין יציאת מצרים היא העבודה בבחינת אתכפיא, דעבודה זו היא מתוך התלהבות (א קאך) וריצה וקפיצה ודילוג, ולכן מזכירין אותה גם באותו הזמן שיתקיים היעוד⁷⁰ ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ובמילא יהי' אז ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך¹⁹ ובאופן דבכל מאדך, כי גם אז צריכים להמעלה שבדילוג וההתלהבות (קאך) שבעבודת אתכפיא, ולכן צריכה להיות זכירת יציאת מצרים, זכירה ע"פ תורת אמת ותורת חיים, הוראה בחיים⁷¹.

69 ראה בית יוסף לטור יו"ד סרמ"ח.

סה"מ תרע"ח ע' קא. תרצ"ט ע' 191. ובכ"מ.

70 זכר' יג, ב.

71 ראה זח"ג נג, ב. ועוד.

65 שם ח, יד.

66 ה'שי"ת פרק יא. וראה גם תו"ח שמות שכב, ב ואילך. ובכ"מ.

67 קדושין מ, ב.

68 אבות פ"א מ"ז.

ועוד זאת, דהנה אור השמש הוא מעשה ידי הקב"ה, כמ"ש⁷² ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים גו' להאיר על הארץ, משא"כ אור הנר הוא מעשה ידי אדם, ויש מעלה במעשה ידי אדם, כמ"ש⁷³ למעשה ידיך תכסוף, שהקב"ה מתאוה למעשיהם של צדיקים דוקא⁷⁴. ועד"ז הוא ג"כ ענין עבודת האדם (כמבואר בהמשך המאמר⁷⁵), שכשם שהנר יש בו ג' ענינים, שמן ופתילה ואור (ובמ"א⁷⁶ מבואר שיש גם הכלי המחזיק את השמן ופתילה*), עד"ז הוא גם בעבודת האדם בחלקי הגוף והנשמה של כאו"א מישאל, שיש בו ג' הענינים דשמן ופתילה ואור (כמבואר בארוכה שם), ובענין עבודת האדם, הוא דוקא מדליק את הנר, יש בזה העילוי הנ"ל דלמעשה ידיך תכסוף⁷⁸. ומטעם זה יזכירו גאולת מצרים לעתיד לבוא, כי גאולת מצרים ענינה הוא עבודת האדם במשך כל הימים מימי היציאה ממצרים, דמכיון שעבודה זו יש בה המעלה דלמעשה ידיך תכסוף לפיכך יזכירוה לעתיד לבוא.

ז) וזהו כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שכל הימים מיצי"מ עד אותו הזמן דלעתיד הם ימי צאתך מארץ מצרים, ולכן היציאה ממצרים בפשטות פועלת ומשפיעה על העבודה במשך זמן זה, והיינו, שהן בבחינת זמן תהי' העבודה תמיד באופן של ימי צאתך, ימים של יציאה משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול, והן בבחינת מקום יהיו מסעות לשון רבים, עד לגאולה העתידה. והעבודה היא באופן של דילוג וקפיצה, יציאה ממצרים, חירות וגאולה ואור גדול, וכשם שבמסעות ביצי"מ בפשטות הגיעו בסוף המסעות על ארץ טובה ורחבה שעל ירדן יריחו, ואילו זכו היתה זו גאולה שלימה שאין אחרי' גלות⁷⁹, עד"ז הוא

(* הטעם שהובא במאמר גם ענין זה (הכלי) אף שלא הובא במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר — הוא בהתאם להמבואר כאן בענין מעלת עבודת האדם, אשר למעשה ידיך תכסוף, דאחד הפירושים בזה הוא, שע"י עבודת האדם (מעשה ידיך) נעשה, כביכול, הענין ד"תכסוף" למעלה לעוד עבודה, דענין זה מודגש בכלי דוקא, שהרי הכלי אינו רק מקום שבו נמצא האור אלא הוא הממשיך את האור⁷⁷.)

72) בראשית א, טז.	לה, א. ד"ה כי נר מצוה תרנג"ג.
73) איוב יד, טז.	77) משיחת אחרון של פסח שנה זו סעיף
74) ראה ויק"ר פ"ל, ג. לקו"ש ח"ט ע' ט (התוועדויות תשמ"ה ח"ג ע' 1804).	78) וראה ד"ה בכל דור ודור די"ג ניסן שנה זו (לקמן ע' תסח ואילך).
159. ובכ"מ.	79) זח"ג רכא, א. וראה גם עירובין נד,
75) שם ס"ע 164 ואילך. וראה ספר הערכים-חב"ד שם ע' שטט ואילך.	א. שמו"ר רפ"ב. ועוד.
76) ראה גם שערי אורה שער החנוכה	

גם במסעות עתה, דתכלית מעשינו ועבודתינו במשך ימים אלו ומסעות אלו היא לבוא אל השלימות דלעתיד⁸⁰. דע"י העבודה באופן דיציאה ממצרים, באים סוף סוף אל האור גדול דלעתיד. אלא שאור זה יש בו גם מעלת אור הנר שנדלק על ידי אדם, המעלה דלמעשה ידיך תכסוף, וזהו גם ענין מעשינו דייקא, מעשה לשון כפי' כנ"ל.

ועי"ז שהעבודה היא לא רק ילכו באופן דמחיל אל חיל, בבחינת הליכה, אלא יתר על כן באופן של דילוג וקפיצה, באים בקרוב ממש אל הקפיצה והדילוג דלעתיד, מתוך רעש והתלהבות (און שטורעם) דיציאה ממצרים וגבולים ויציאה ממצרים כפשוטו, וקופצים מלמעלה (מ'שפרינגט אַריבער), ומכינים עצמם אל הקפיצה לתוך הארץ טובה ורחבה. וכל ענינים אלו ממהרים את הגאולה דלעתיד, דכשם שהי' ביצי"מ כי בחפזון יצאת ממצרים⁴, כמבואר בהמאמר⁸¹ ענין ג' הדעות (הענינים) שבחפזון דיצי"מ, דהטעם דחפזון דישראל הוא כי ברח העם, כי הי' בבחינת אתכפיא בלבד, הנה מזה באים בחפזון ובמהירות אל הגאולה דלעתיד שהיא באופן דבשוכה ונחת תושעון⁸², כי כבר ישנה המעלה דחפזון מלפנ"ז⁸³, ובמהרה בימינו ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בעגלא דידן.

(82) ישע"י ל, טו.

(83) ראה המשך וככה תרל"ז בסופו.

(80) ראה תניא רפל"ז.

(81) שם ע' 152 ואילך. 167 ואילך.